

Nämnden Svenska rum 29.01.2026

Nämnden Svenska rums utlåtande om välfärdsplanen 2026-2029

Beredning och upplysningar:
Ikäheimonen Taru
Kaarnalehto Annika
Kambouris Veera
fornamn.efternamn@esbo.fi
Telefon 09 816 21

Förslag

Föredragande
Direktör för sektorn för fostran och lärande Narvo-Akkola Merja

Nämnden Svenska rum ger ett utlåtande enligt redogörelsedelen till idrotts- och välfärdsnämnden om välfärdsplanen 2026-2029.

Behandling

Beslut

Redogörelse

Idrotts- och välfärdsnämnden behandlade utkastet till Esbo stads välfärdsplan 2026–2029 på sitt möte 27.11.2025. Planen kommer att behandlas av tekniska nämnden, stadsplaneringsnämnden, miljö- och byggnadsnämnden, nämnden för fostran och lärande, kultur- och ungdomsnämnden samt äldrerådet och rådet för personer med funktionsnedsättning, ungdomsfullmäktige och jämlikhetskommittén.

Sammanfattning:

- Främjandet av hälsa, välfärd och säkerhet är en av kommunens kärnuppgifter och en del av de lagstadgade skyldigheterna.
- Välfärdsplanen styr målen och åtgärderna för varje fullmäktigeperiod, och genomförandet av planen följs upp och utvärderas regelbundet.
- Fokusområden: ökad gemenskap, främjande av säkerhet och stärkande av psykisk välfärd.
- Målen och mätarna har fastställts för olika åldersgrupper och för hela befolkningen.
- Planen baserar sig på lagen, Berättelsen om Esbo, tidigare välfärdsberättelser och samarbete med olika aktörer.

Välmående invånare är en förutsättning för både en livskraftig kommun och för ett välfärdsområde. Främjandet av invånarnas hälsa, välfärd och säkerhet är en av stadens viktigaste uppgifter och ingår i stadens alla lagstadgade uppgifter. Stadens mål är att erbjuda möjligheter och ram

för ett aktivt och sunt liv samt en trygg och trivsamt omvärld för invånare i alla åldrar och med all slags funktionsförmåga. I staden skapas förutsättningar för hälsa och välfärd med hjälp av utbildnings-, motions-, mat- och kulturtjänster, planläggning, trafikarrangemang, stöd för integration och sysselsättning samt många andra kommunala uppgifter.

Enligt kommunallagen (410/2015) är det kommunens grundläggande uppgift att sörja för kommuninvånarnas hälsa och välfärd. Lagen om ordnande av social- och hälsovård (612/2021) förpliktar kommunerna att främja sina invånares hälsa och välfärd. Kommunen har det primära ansvaret för främjandet av hälsa och välfärd till den del denna uppgift anknyter till kommunens övriga lagstadgade uppgifter. I hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) definieras i vid bemärkelse kommunens uppgifter för att främja kommuninvånarnas hälsa och välfärd. Velfärdsplanen är en del av kommunstrategin och beskriver målen och åtgärderna för fullmäktigeperioden. Velfärdsplanen kan också innehålla andra frivilliga eller lagstadgade planer som stöder velfärden.

Kommunen ansvarar för att en omfattande velfärdsberättelse utarbetas en gång under fullmäktigeperioden. Velfärdsberättelsen och velfärdsplanen är en del av kommunens strategiska ledning. De är redskap för planering, uppföljning, utvärdering och rapportering av främjandet av hälsa och välfärd i kommunen i nära samarbete med andra aktörer. Esbo stads velfärdsplan har senast beretts under den föregående fullmäktigeperioden 2022–2025. Beredningen av velfärdsplanen för denna fullmäktigeperiod har pågått, och processen för utarbetandet av den behandlades av stadens ledningsgrupp 13.5.2025.

Esbo stads velfärdsplan 2026–2029

Velfärdsplanen 2026–2029 är den mer omfattande velfärdsplan som lagen förutsätter. Fokusområdena i Esbo stads velfärdsplan baserar sig på de orosmoment som framförts i den omfattande velfärdsberättelsen 2022–2025 (ensamhet, otrygghet och utmaningar för psykisk välfärd). De oroväckande fenomenen har i velfärdsplanen förvandlats till mål: i stället för att minska ensamhet strävar vi efter gemenskap, i stället för att minska otrygghet strävar vi efter att främja trygghet och i stället för att minska utmaningar för den psykiska velfärden strävar vi efter att stärka den. Tre fokusområden har valts ut för Esbo stads velfärdsplan; 1. Öka gemenskapen 2. Främja trygghet och 3. Stärka psykisk välfärd För varje fokusområde i velfärdsplanen har det fastställts mål och mätare för den årliga uppföljningen och för uppföljningen på längre sikt.

I början av publikationen beskrivs sambandet mellan velfärdsplanen och Berättelsen om Esbo, bakgrunden och beredningen. Därefter beskrivs fenomen som lyftes fram ur velfärdsberättelsen till fokusområden i velfärdsplanen. I slutet av velfärdsplanen sammanställs mål och mätare enligt åldersgrupp, HYTE-koefficienten och samarbetet med velfärdsområdet.

För fullmäktigeperioden har staden dessutom berett velfärdsplaner enligt åldersgrupp, i vilka det ingår mål och åtgärdsförslag. Velfärdsplanen följer riktlinjerna i Berättelsen om Esbo i fråga om mål, åtgärder och mätare. Separata åtgärder har inte beskrivits, eftersom resultatenheterna beskriver sin egen verksamhet i sina dispositionsplaner, som syftar till att uppnå målen för fullmäktigeperioden och därigenom också målen för velfärdsplanen.

Velfärdsplanen för barn och unga motsvarar den plan för att främja barns och unga personers välfärd samt ordna och utveckla barnskyddet som avses i 12 § i barnskyddslagen (417/2007). Velfärdsplanen för de

äldre är också en plan för att stöda den äldre befolkningen som avses i 5 § i äldreomsorgslagen. Esbo stad vill dessutom utarbeta en frivillig välfärdsplan för den vuxna befolkningen.

Västra Nylands regionala välfärdsplan har utnyttjats vid fastställandet av målen för Esbo stads välfärdsplan. Detta har varit viktigt både med tanke på stärkandet av samarbetet och för att sammanlänka planerna.

Till den omfattande välfärdsplanen har man dessutom kopplat andra planer och program som styr välfärdsplanen på stadsnivå samt på regional och nationell nivå. Dessa omfattar bland annat programmet för trygghet och säkerhet, jämställdhets- och likabehandlingsplanen, det integrationsprogram som är under beredning samt planen för förebyggande missbruksarbete, Västra Nylands välfärdsområdes regionala välfärdsplan 2023–2025 och det nationella programmet för hälsa och välfärd 2030.

Målet har varit att för hela staden bygga upp en välfärdsplan som stöder Berättelsen om Esbo och gör den synlig. Målen i välfärdsplanen gäller separat barn och unga, den vuxna befolkningen och de äldre. Dessutom finns det mål som gäller alla åldersgrupper. Målen i välfärdsplanen uppnås i det dagliga arbetet, som genomförs av olika resultatenheter och samarbetspartner. De årliga mätarna visar om åtgärderna rör sig i rätt riktning.

I början av år 2023 infördes den så kallade HYTE-koefficienten för hälsa och välfärd (en tilläggsdel till statsandelen), ett incitament för kommunens arbete för att främja hälsa och välfärd vars omfattning påverkas av det arbete som görs i kommunen.

Planerna är ett centralt verktyg för att leda och utveckla välfärdsarbetet för olika åldersgrupper i Esbo och under denna fullmäktigeperiod har särskild uppmärksamhet ägnats åt att välfärdsplanen är en allt mer integrerad del av stadens strategi och uppställandet av resultatenheternas mål.

Välfärdsplanen godkänns av fullmäktige. Genomförandet av den utarbetade välfärdsplanen följs upp och utvärderas årligen och rapporteras till fullmäktige. Rapporteringen utförs som en del av bokslutet. I slutet av fullmäktigeperioden utarbetas en omfattande välfärdsberättelse över hela fullmäktigeperioden.

Målen för välfärdsarbetet bland barn och unga

Vi stärker gemenskapen

1. Alla barn och unga upplever att de hör till en grupp.
2. Alla barn och unga upplever att de behandlas med respekt.

Vi stärker säkerheten och trygghetskänslan

3. De ungas trygghetskänsla och säkerhet stärks
4. De vuxnas färdigheter att möta barn och unga med respekt stärks

Vi stärker den psykiska välfärden

5. Beroendet bland barn och unga minskar.
6. Barns och ungas känsla av välmående stärks.
7. De ungas tro på sina framtidsmöjligheter har stärkts

Målen för välfärdsarbetet bland vuxna

Vi stärker gemenskapen

8. Alla vuxna känner att de hör till en grupp och bemöts med respekt.

Vi stärker säkerheten och trygghetskänslan

9. Boendemiljöerna är trivsamma och städade.

10. De vuxna upplever att det dagliga livet är tryggt

Vi stärker den psykiska välfärden

11. Den vuxna befolkningen får information om riskanvändning av rusmedel och deras hälsoverkningar.

12. Antalet vuxna som upplever sin livskvalitet vara god ökar.

13. Antalet kunder som får livsstilshandledning ökar.

Målen för välfärdsarbetet bland äldre

Vi stärker gemenskapen

14. Alla äldre upplever att de hör till en grupp och bemöts med respekt.

Vi stärker säkerheten och trygghetskänslan

15. Antalet fallolyckor bland äldre minskar.

16. De äldre upplever att det dagliga livet är tryggt.

Vi stärker den psykiska välfärden

17. De äldres funktionsförmåga bevaras eller förbättras.

18. De äldre upplever att deras livskvalitet är bra.

19. Andelen äldre som använder för mycket alkohol minskar.

Mål som gäller alla åldersgrupper

20. Esbo stads nya byggnader är tillgängliga.

21. Antalet lokaler för invånaranvändning ökar

22. Esboborna upplever att deras livsmiljö är tryggare och tillgängligare.

23. Alla Esbobor har tillgång till kultur- och idrottstjänster i sitt bostadsområde

Sammanställningen av välfärdsplanen

Välfärdsberättelsen och välfärdsplanen har sammanställts av en grupp för främjande av hälsa och välfärd som består av experter från sektorerna. Tre förvaltningsövergripande styrgrupper för välfärdsarbete bland olika åldersgrupper, det vill säga barn och unga, personer i arbetsför ålder och äldre, svarar för att sammanställa välfärdsplanerna enligt åldersgrupp. Stadens ledningsgrupp samt styrgruppen för främjande av hälsa och välfärd på stadsnivå svarar för ledningen av helheten för välfärdsarbetet.

Invånarnas synpunkter samlades in vid verkstäder som ordnades hösten 2025. I arbetet har man också beaktat resultaten av enkäten Mitt Esbo på kartan från hösten 2024. Verkstäder ordnades för kommuninvånare i olika åldrar, organisationer, äldrerådet och rådet för

personer med funktionsnedsättning, ungdomsfullmäktige och stadens experter. Valfärdsplanen för barn och unga har bearbetats i brett samarbete med olika aktörer inom välfärdsarbetet för barn och unga. I arbetet deltog experter och ledning från bildningssektorn. I beredningen av helheten deltog alla sektors och resultatområdets direktörer och ledningsgrupper. Tillsammans med direktören för strategi och utveckling har man granskat att välfärdsplanen följer Berättelsen om Esbo.

Valfärdsplanen översätts till svenska efter fullmäktiges beslut.

Nämndens utlåtande

Esbo stads välfärdsplan har beretts förvaltningsövergripande i samarbete mellan sektorerna, resultatområdet för livskraft, representanter för Västra Nylands välfärdsområde och organisationsrepresentanter. Experter från olika sektorer har i stor utsträckning deltagit i beredningen av välfärdsplanen. Från sektorn för fostran och lärande deltog direktörer och experter från alla resultatenheter.

I sektorn för fostran och lärande utförs arbetet för att främja välfärden bland barn och unga kontinuerligt i sektorns enheter. Valfärdsarbetet ingår i planen för småbarnspedagogik och i läroplanerna.

Ur sektorns synvinkel är de mål som ställts upp för att främja välfärden bland barn och unga centrala. Målen i välfärdsplanen främjas i resultatenheterna inom sektorn för fostran och lärande. Målen beaktas vid utarbetandet av resultatenheternas verksamhetsplaner och planeringen av åtgärderna.

Genomförandet av målen i välfärdsplanen för barn och unga styrs och följs upp av styrgruppen för välfärd bland barn och unga. Nämnden för fostran och lärande/nämnden Svenska rum konstaterar att Esbo stads välfärdsplan och dess mål är enhetliga med Berättelsen om Esbo. För att målen i välfärdsplanen ska nås genomför resultatenheterna inom sektorn för fostran och lärande åtgärder som gäller barn och unga som en del av resultatenheternas verksamhet, och beaktar dem i verksamhetsplanerna samt i de ekonomiska dispositionsplanerna.

Beslutshistoria

Bilaga

1 Hyvinvointisuunnitelma 2026-2029 1.12.2025

Tilläggsmaterial

För kännedom